



INFORMATIONSBLAD FÖR KUMLA KOMMUN
ÅRGÅNG 23 NR 4/1991

Kumlan



Valdagen 1991 – spänning, gemyt och förväntan

Kumla bibliotek

Öppettider:

HUVUDBIBLIOTEK

Folkets hus, Skolvägen 12, Kumla, tel 88 190

Månd-torsd 12-20, fred 12-18

lörd 11-14, sönd 16-18

Filialer

HÄLLABROTET

Tallängens skola, tel 724 13

Tisd 10-14, onsd och torsd 10-14, 17-19

SANNAHED

Servicehuset He'a, tel 786 30

Tisd 10-13, 17-19, fred 10-13

ÅBYTORP

Posthuset, tel 732 41

Tisd 17-20, fred 10-13

BIBLIOTEKET HÅLLER STÄNGT

Månd 23 december och månd 30 december stänger biblioteket kl 17.00. Biblioteket håller helt stängt den 24, 25, 26 och 31 december samt onsd 1, lörd 4, sönd 5 och månd 6 januari. Filialerna och bokmagasinet håller stängt mellan den 21 december 1991 och 7 januari 1992.

För trivsamma bokläsarhelger – låna långlån! Gäller från och med 1 december 1991 till och med 1 februari 1992.



BOKMAGASINET

Hagendalsvägen 26 är öppet tisd 16-18

BOKBUSS

Tel 010-80 10 68

Sköndagsmuseet

Sveavägen 19, Kumla, har öppet dagligen mellan klockan 13.00 och 16.30.

För gruppbesök var god ring 019-884 93.

FRI ENTRÉ!



KUMLAN

Informationsblad för Kumla kommun

Ansvarig utgivare:

Kommunalrådet Sven-Ove Cederstrand

Redaktion:

Kommundirektör Thage Arvidsson

Assistent Sigbrit Hägghult

Postadress:

692 80 KUMLA

Besöksadress:

Stadshuset, Kumla torg

Telefon:

019/88 100 (växel)

Nästa nummer utkommer

början februari 1992

Förändringens vindar

Av kommunalrådet Sven Ove Cederstrand

Det är snart dags att summera året 1991.

Med ett enda ord skulle år 1991 kunna betecknas som "omtumlande" – på gott och ont. Förhoppningsvis mest på gott om man ser det lite på sikt.

Givetvis är det i de stora perspektiven man först tänker "detta omtumlande 1991". Den definitiva upplösningen av Sovjetstatens storhet till exempel med all dess påverkan på Europa och världen i övrigt.

Sverige och EG är ett annat exempel. Flera avgörande beslut har fattats under året. Beslut som innebär en snabb anpassning och harmonisering av regler och förhållanden till den europeiska gemenskapen.

Ser man till det nationella perspektivet har år 1991 otvivelaktigt även där inneburit stora och omtumlande förändringar.

Givetvis är regimskiftet en sådan förändring. Än viktigare är kanske grunden för regimskiftet – tillkomsten av ett nytt parti på den rikspolitiska arenan och kanske en, i samhället i övrigt något hårdare ton i det politiska klimatet.

Lågkonjunkturen – som drabbade landet fullt ut under detta år – är sannolikt för flertalet av landets invånare den mest omtumlande och omskakande upplevelsen. Ännu har vi inte sett slutet på denna ekonomiska kris.

På den lokala nivån, det vill säga i landets kommuner, var det inte länge sedan bristen på arbetskraft, bostäder och omsorger var de stora frågorna att lösa. Krav ställdes på kommunerna att snabbt och kraftfullt bygga ut barn-

och äldreomsorg, planera för nya bostadsområden. Samtidigt skulle antalet anställda inom kommunen minska. Arbetskraften behövdes bättre på annat håll. Det vill säga att kraven innebär att både öka och minska samtidigt.

Något år senare, det vill säga år 1991, önskar "man" att kommunerna skall anställa fler i den kommunala verksamheten i form av beredskapsarbeten för arbetslösa kommuninvånare. Kvar ligger kravet att samtidigt minska kostnaderna för den kommunala verksamheten. Detta är i sanning omtumlande upplevelser.

Givetvis ställs frågan vem denne "man" är. Egentligen är det många olika kravställare, alltifrån regering och riksdag, olika organisationer till enskilda kommuninvånare.

Det är ingen värdering i sig om det är på gott eller ont med alla dessa krav. Möjligen är det något påfrestande med allt för ensidiga krav, förenklade lösningar och uttalanden då man har facit i hand.

Detta är dock *en* del av den politiska verkligheten i detta förändringens år 1991.

Ytterligare en stor förändring som beslutats under 1991 är skolans "kommunalisering". Det vill säga att de statligt anställda lärarna med statliga förordningar och regler i den övrigt kommunala skolan överförs till kommunen och att skolan i sin helhet samordnas till *en* kommunal verksamhet. Fortfarande styrs dock skolans innehåll av en gemensam läroplan för hela riket.

Mellan landsting och kommuner har den så kallade Ädelreformen klarlagts.

Den innebär i huvudsak att all äldreomsorg, som inte är sjukvård, läggs inom kommunens ansvarsområde.

Inom Kumla kommun har under året en omfattande förändring av nämndorganisationen beslutats. Den nya organisationen kommer att innebära effektivare och sannolikt intressantare verksamhetsområden för politikerna.

Skolans ansvar för våra barn kommer i fortsättningen att omfatta hela dagen. Det vill säga även den tid som tidigare täckts in av fritidshem inom barnomsorgens verksamhetsområde. Med andra ord en förändring som ger mer helhet för barnen, då de träder in i skolåldern. Skola och fritidsverksamhet faller inom ett och samma ansvarsområde.

Ytterligare en stor förändring inom kommunen är sammanslagningen av fritid och kultur. Det vill säga att idrott och övrig fritidsverksamhet hör naturligt hemma inom kulturområdet och tvärtom. Det blir en intressant och utmanande uppgift att utveckla denna del av organisationen inom den kommunala verksamheten.

Ett valår som detta innebär föränd-

ringar på många platser. Gamla trotjänare försvinner och nya kommer till. Bland många som lämnar fullmäktige och den aktiva politiken kan Maj Johansson, Sannahed, nämnas. Hon har mer än 20 år suttit i fullmäktige i Kumla kommun och därutöver haft "tunga" förtroendeposter i nämnder och styrelser. Sven Elisson har under sin långa tid inom politiken skänkt debatten vitalitet, förnuft och ärlighet. Det är annars lätt att ta politiska poänger på ensidiga och förenklade politiska utspel. Majken Larsson, Kerstin Lundqvist-Eriksson och fler därtill har gjort enastående insatser för Kumla under många verksamma år i kommunfullmäktige.

Under en annan "omtumlande" och orolig tidsperiod på 1940-talet blev Kumla stad. Vi kan nu inför det stundande 1992 förbereda oss för firandet av ett 50-årsjubileum. Andra städer må fira 700 år och 1000 år. Våra 50 år som stad är inte heller så dåliga. Vi kan vara stolta över Kumla!

Som invånare i en av de bästa av kommuner önskar vi varandra **En god jul och ett gott nytt jubileumsår!** □

Om kommunens budget 1992

Av ekonomichef Ronny Salomonsson

Varje kommuninvånare är givetvis intresserad att få veta vad budgeten säger om skatter och avgifter för kommande år. Enligt den nya budgeten kommer den *totala* kommunalskatten att vara oförändrad även 1992, det vill säga 32,19 kronor för varje beskattningsbar hundralapp.

Däremot sker en omfördelning mellan kommun och landsting, en så kallad skatteväxling. Genom att kommunen tar över hemsjukvården m m ökar kom-

munens skatt från nuvarande 16,50 kronor till 18,70 kronor. Samtidigt minskar landstingets skatteuttag från 14,35 kronor till 12,15 kronor. Församlingarna tar oförändrat ut 1,30 kronor och Strängnäs stift 0,04 kronor. Sammanlagt blir den totala kommunalskatten även år 1992 32,19 kronor.

Kommunens budget omfattar cirka 550 miljoner kronor för den löpande driften, det vill säga kostnader för personal, lokalhyror, material m m och cirka 65 miljoner kronor till investeringar. Investeringarna är - jämfört med tidigare år - mycket höga. Dels kommer redan påbörjade projekt att färdigställas under 1992 - nya brandstationen och ombyggnad av Fylsta skola - dels har nya stora projekt tillkommit, exempelvis en ombyggnad av gamla delen av servicehuset Solbacka.

Renhållnings- och va-taxorna kommer att vara oförändrade även 1992. Barnomsorgstaxan kommer att juste-



Ekonomichef med bekymmer?

ras medan äldre omsorgstaxan blir oförändrad. Taxorna för sotning, byggnadslov och mättningsverksamhet justeras i takt med den allmänna kostnadsutvecklingen.

Kommunens ekonomi är fortfarande god, åtminstone under åren 1992 och 1993. Detta med reservation för eventuella obehagliga överraskningar från riksdagens sida i form av uteblivna statsbidrag etc. En blick på 1994 visar också, att en del mörka moln tornar upp sig vid horisonten. Vilka effekter detta kommer att få för den kommunala verksamheten är ännu för tidigt att uttala sig om. Stämmer dagens prognoser är det nödvändigt att vidta åtgärder, för att i första hand sänka kommunens kostnadsnivå.

Ytterligare och mer detaljerad information om kommunens budget kommer i nästa nummer av Kumlan, det vill säga i nr 1 1992. □

Bokbussen våren 1992

Byrsta
13/1, 10/2, 9/3,
6/4, 11/5
Södra Ekeby*
20/1, 17/2, 16/3
13/4, 18/5
Orresta
20/1, 17/2, 16/3
13/4, 18/5
Eneby
27/1, 24/2, 23/3
27/4, 25/5
Brånsta
3/2, 2/3, 30/3,
4/5

Vallersta
7/1, 4/2, 3/3,
31/3, 28/4
Rala
14/1, 11/2, 10/3
7/4, 5/5
Berga
21/1, 18/2, 17/3
14/4, 12/5
Hjortsberga
28/1, 25/2, 24/3
21/4, 19/5
Brändåsen*
8/1, 5/2, 4/3, 1/4,
29/4



Nynäs
9/1, 6/2, 5/3, 2/4,
14/5
Ekeby by
16/1, 13/2, 12/3
9/4, 21/5
Frommesta
23/1, 20/2, 19/3
23/4
Torsta
30/1, 27/2, 26/3
7/5

Öja
17/1, 14/2, 13/3
10/4, 8/5
Ekeby
16/2, 30/1, 13/2
27/2, 12/3, 26/3
9/4, 7/5, 21/5
Kvarntorp
9/1, 23/1, 6/2,
20/2, 5/3, 19/3,
2/4, 23/4, 14/5
* Förmiddagstur

Valresultatet 1991

Information från valnämndens kansli



Valdeltagande

I vallängd för 1991 års val finns 14 274 personer noterade som röstberättigade i Kumla kommuns fullmäktigeval. I valet söndagen den 15 september avgavs 12 213 röster. Det vill säga att 86 % av kommunens röstberättigade ville vara med och bestämma, vilka som ska styra kommunen under den kommande mandatperioden. Vid 1988 års val var samma procentsiffra 86,3. Valdeltagandet minskade alltså med 0,3 % jämfört med 1988 års val.

Skottvalla distrikt försvarade platsen som främsta valdistrikt vad gäller högsta valdeltagande. Denna gång på delad plats tillsammans med Vialund. I dessa två valdistrikt deltog 91 % av samtliga röstberättigade i valet. Trots det höga procenttalet är siffran 91 en minskning mot 1988 års val, då valdeltagandet i Skottvalla var hela 93 %.

I Kumlaby valdistrikt deltog endast 80 %. Vid 1988 års val var lägsta siffran för valdeltagande 77,6 %. Skillnaden i valdeltagande distrikten emellan var alltså mindre vid 1991 års val – 11 % mellan högsta och lägsta. Vid 1988 års val var samma skillnad 16,4 %.

Parti	Bästa distrikt	%	Sämsta distrikt	%
M	Idrottsparken	31,7	Malmen	10,5
S	Malmen	61,1	Hardemo	25,7
C	Hardemo	38,6	Kumlaby	6,2
Fp	Skottvalla	12,9	Hardemo	4,4
KdS	Åsen	13,0	Skottvalla	5,7
V	Kumlaby	9,7	Hardemo	3,1
Mp	Hardemo	3,7	Åsen	1,2

Röstfördelning mellan partierna

Sammanräkningen för kommunen totalt gav följande fördelning av rösterna partierna emellan.

Parti	Avgivna röster
M	2 174
S	5 275
C	1 425
Fp	1 076
KdS	1 065
V	674
Mp	293
Ny dem	77
Övriga	20
	<hr/> 12 079
Ogiltig-förklarade röster	238
Avgivna röster	<hr/> 12 317

Partiernas bästa respektive sämsta distrikt

Det är intressant att avläsa hur partiernas andel av avgivna röster varierar mellan olika valdistrikt. I nedanstående tabell kan vi jämföra partiernas bästa respektive sämsta distrikt i procentuell andel av i distriktet avgivna röster.

Mandatfördelning i Kumla kommuns fullmäktige

Den slutliga sammanräkningen visar stor framgång för Moderaterna – en ökning med fyra mandat. Moderaterna har därmed åtta mandat i den nya fullmäktigeförsamlingen. Vinnare blev även Kristdemokratiska samhällspartiet och Vänsterpartiet. Båda vann varsitt nytt mandat. Kds har nu fyra och Vänsterpartiet tre mandat i fullmäktige.

Systemet bygger ju på att finns det vinnare så finns det också förlorare. Socialdemokraterna förlorade tre mandat och har därmed 20. Folkpartiet förlorade ett av sina fem mandat, är lika med fyra. Centern förlorade ett mandat och har därmed fem. I tabellform ser mandatfördelningen i kommunens nya fullmäktige ut enligt följande:

Mandatens fördelning perioden nov 1991 – okt 1994

Moderaterna	8	+4
Socialdemokraterna	20	-3
Centern	5	-1
Folkpartiet	4	-1
Kristdemokratiska samhällspartiet	4	+1
Vänsterpartiet	3	+1
Miljöpartiet		
De gröna	1	-1
	<hr/> 45	

För den som är intresserad presenterar vi ännu en tabell som baseras på en jämförelse med 1988 års valresultat. Årets val redovisas i denna tabell med plus- respektive minustal i jämförelse med 1988 års valresultat.

Förändring mellan kommunfullmäktigevalen 1988 och 1991 i procentandelar. "Övriga" partier redovisas ej.

Distrikt	M	C	Fp	S	V	Mp	KDS	Nyd
Ekeby-Kvarntorp	4,1	-3,2	-1,2	-2,8	0,8	-2,5	3,9	1,1
Fylsta	5,4	0,5	-2,0	-7,3	0,4	-0,8	3,1	0,7
Haga	10,4	-4,9	-3,4	-5,1	0,8	-0,3	2,8	0,1
Hardemo	5,2	-2,5	-1,7	-3,6	-0,3	-0,3	2,7	0,2
Hällabrottet	5,8	-0,8	-0,6	-6,6	1,2	-2,3	2,0	1,3
Idrottsparken	22,1	-0,6	-6,0	-16,6	1,0	-0,7	0,7	0,2
Kumlaby	7,8	-2,3	1,1	-10,5	0,5	-1,0	3,9	0,4
Kyrkskolan	8,3	-0,4	-1,5	-7,5	-0,3	-2,1	2,9	0,7
Malmen	4,6	0,2	1,7	-9,0	-1,3	-0,7	3,0	0,7
Skottvalla	12,6	-2,6	-2,8	-10,6	1,8	-0,6	1,8	0,6
Stadshuset	6,8	-0,3	-4,4	-6,0	0,5	-0,9	3,6	0,7
Vialund	6,9	-2,6	-3,7	-2,1	-1,0	-1,7	3,4	0,6
Åbytorp	9,8	-5,7	-3,8	-2,6	1,0	-0,8	1,6	0,7
Åsen	4,0	0,1	-3,9	-3,5	-0,2	-0,7	3,9	0,2

Efter alla siffror och tabeller presenterar vi människorna som vi valt att representera oss kommuninvånare i Kumla kommuns fullmäktige från och med november 1991 till och med oktober 1994.

ARBETARPARTIET SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamöter

Dan-Åke Moberg,
Vintergatan 3, 692 33 KUMLA
Annica Eriksson,
Köpmangatan 10, 692 30 KUMLA
Sven-Ove Cederstrand,
Fabriksgratan 6, 692 32 KUMLA
Marianne Arvidsson, Pl 5239, 692 93 KUMLA
Berndt Andersson,
Wallentråles väg 35, 692 36 KUMLA
Kerstin Bergström,
Kvarngatan 30 B, 692 34 KUMLA
Håkan Håkansson,
Buskvägen 10, 692 91 KUMLA
Evy Eriksson,
Hjortsberga 5088, 692 92 KUMLA
Börje Pettersson,
Lädergatan 20, 692 32 KUMLA
Lena Eriksson, Vreta 6328, 692 93 KUMLA
Tommy Johansson,
Kalle Malkums väg 11, 692 72 KUMLA
Bength Lundberg,
Baldergatan 31, 692 32 KUMLA
Jessica Reinholds,
Portföljgatan 9, 692 73 KUMLA
Tony Blom, Fridhemsgatan 5, 692 31 KUMLA
Ewa Sävhammar,
S:t Torgils väg 11 B, 692 37 KUMLA
Kjell Hellberg,
Trädgårdsgatan 3 B, 692 31 KUMLA
Gudrun Persson,
Fridhemsgatan 12, 692 31 KUMLA
Carl-Gustav Thunström,
Vasavägen 21, 692 32 KUMLA
Inge Rydh, Myrstigen 1, 692 33 KUMLA
Kristina Cederberg,
Köpmangatan 52, 692 37 KUMLA

Ersättare

Åke Sundeqvist, Lädergatan 6, 692 32 KUMLA
Birgit Andersson,
Beväringsgatan 15, 692 92 KUMLA
Bert Eriksson,
Winnbergs väg 5, 692 72 KUMLA
Siv Arvebrink, Kjellingatan 16, 692 38 KUMLA
Björn Eriksson,
Baldergatan 57, 692 32 KUMLA
Marianne Järnqvist,
Hamnargatan 11, 692 31 KUMLA
Anna Marolt, Höganäsgatan 3, 692 31 KUMLA
Sven Sundin, Sillagatan 40, 692 73 KUMLA
Staffan Åkeby, Fabriksgratan 6, 692 32 KUMLA
Gulli Wallgren,
Flinkagatan 35, 692 38 KUMLA

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamöter

Barbro Holmqvist,
Stationsgatan 2, 692 35 KUMLA
Johan Lagerfelt, Säbylund, 692 93 KUMLA
Finn Haglund,
Västra Bangatan 28, 692 35 KUMLA
Kaj Nilsson,
Bondgårdsgatan 10 B, 692 34 KUMLA
Ulla Jonson, Hägergatan 101, 692 36 KUMLA
Göran Arveståhl,
Idrottsgatan 18, 692 33 KUMLA
Annie Wiberg, Friskens väg 27, 692 72 KUMLA
Siv Zetterberg,
Bondgårdsgatan 10 C, 692 34 KUMLA

Ersättare

Börje Ingesson,
Södra Kungsvägen 2 C, 692 31 KUMLA
Maria Tisell, stud på annan ort
Irène Welander, Teggetan 27, 692 38 KUMLA
Irène Blom,
Hagendalsvägen 12, 692 30 KUMLA

CENTERPARTIET

Ledamöter

Alf Lundh, Ormesta 6582, 69400 HALLSBERG
Inga Davidsson-Friberg,
Frogesta, 690 72 SKÖLLERSTA
Sven-Olof Lannhard,
Skyberga, 692 93 KUMLA
Ruth Svärd, Korstagatan 41, 692 38 KUMLA
Torbjörn Ahlin, Lanna 6491, 692 93 KUMLA

Ersättare

Birgitta Ström, Bäckstigen 6, 692 91 KUMLA
Göran Andersson,
Lövstagatan 9, 692 33 KUMLA
Elisabeth Jonsson,
Rösavi 6103, 692 93 KUMLA

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamöter

Ola Daréus,
Kalle Malkums väg 13, 692 72 KUMLA
Karin Tensmyr,
Malmgatan 22, 692 30 KUMLA
Gunnar Persson,
Västra Bangatan 28, 692 35 KUMLA
Gösta Arvedson,
Köpmangatan 1, 692 31 KUMLA

Ersättare

Börje Åström,
Skogsbacken 27, 692 36 KUMLA
Gull-May Arnell,
Lönntorpsvägen 3, 692 72 KUMLA

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLS- PARTIET

Ledamöter

Sven Gunnar Persson,
Bäckstigen 10, 692 91 KUMLA
Tomas Hagenfors,
Bondgårdsgatan 7 D, 692 34 KUMLA
Barbro Matsman,
Utmarksgratan 22, 692 38 KUMLA
Per Holm,
Norrätter 425, 692 92 KUMLA
Ersättare
Leif Grahn, Pl 5122 C, 692 91 KUMLA
Elenor Eskilsson,
Dalagatan 12, 692 31 KUMLA

VÄNSTERPARTIET

Ledamöter

Anna Karlsson,
Södra Kungsvägen 49, 692 30 KUMLA

Rolf Östman, Villagatan 6, 692 34 KUMLA
Anders Jonsson,
Baldergatan 23, 692 32 KUMLA

Ersättare

Bitte Sjöström, Stenevägen 6, 692 35 KUMLA
Arne Grönqvist,
Magasinsgratan 11, 692 37 KUMLA

MILJÖPARTIET DE GRÖNA

Ledamot

Egon Eriksson, Pl 6072, 692 93 KUMLA

Ersättare

Anita Andersson,
Kjellingatan 21, 692 38 KUMLA

Oppositionens nya ansikte

Resultatet av valet till kommunfullmäktige har fått till följd att det blir skifte på oppositionsrådsposten i Kumla. Det är Barbro Holmqvist (m), som kommer att anföras oppositionen under mandatperioden 1992-1994. Barbro Holmqvists tillträde innebär att posten som oppositionsråd för första gången går till ett annat parti än centern. Det innebär också att det för första gången blir en kvinna på den posten.

Kumlan har med anledning av rådsskiftet ställt några frågor till Barbro Holmqvist.



Barbro Holmqvist, m, oppositionens nya ansikte.

Vem är Du, Barbro Holmqvist?

- Vem jag är?! Jag är ur-stockholmska, på min mors sida i flera generationer, reagerar Barbro spontant, och jag växte upp i Stockholm. När jag så småningom gifte mig flyttade jag till Lund. I Stockholm hade jag haft tjänst som folkskollärare. Men när jag kom till Lund tog jag chansen att komplettera min utbildning. Jag fortsatte studera och tog en fil kand. Efter att vårt första barn fötts flyttade vi till Kävesta, där min man fick tjänst vid folkhögskolan. Där bodde vi i sex år och där föddes också vårt andra barn.

- År 1968 fick jag tjänst på Vialundskolan, fortsätter Barbro. En tjänst som lärare i biologi och matte. Under min tid på Vialund ändrades inställningen

till ämnesundervisningen. Det innebar bland annat att lärarna inte längre fungerade som ämneslärare utan skulle undervisa i ämnesblock. Då blev det åter aktuellt med vidareutbildning. Och jag läste in behörighet i fysik, geovetenskap och kemi. Jag tycker det är viktigt att en lärare har fullödiga och aktuella kunskaper i de ämnen han/hon ska undervisa i.

– Från och med hösten 1981 har jag en lärartjänst på Alléskolan. Den tvingas jag nu lämna under en treårsperiod. Det beslutet har inte varit lätt, konstaterar Barbro. Jag trivs verkligen i min uppgift som lärare. Om jag återigen skulle välja yrke, så skulle jag bli lärare. Det är stimulerande och det känns betydelsefullt att jobba med ungdomar. Eleverna är vänliga, glada och positiva. Jag kommer att sakna den dagliga kontakten med skolan och eleverna.

Hur ser Du på Kumla?

– Jag har alltid trivts i Kumla, säger Barbro med övertygelse. Det har varit en bra kommun att bo i och en fin uppväxtmiljö för barnen. Kumla har småstadens fördelar, samtidigt som det inte är långt till Örebro eller Stockholm med de större utbudet.

– Kumla är dessutom en välskött kommun med en mycket trivsamt stadskärna.

– Kumlaborna upplever jag som öppna och vänliga, konstaterar Barbro. Det som slog mig speciellt när jag kom hit som nyinflyttad var, att i Kumla litade man på varandra. Som till exempel när jag ville köpa en blomma till vår barn-

vakt, men hade glömt plånboken hemma. Då var det självklart att jag fick kredit i blomsteraffären, trots att jag inte alls var känd eller bekant med någon i affären.

– Negativa drag? Givetvis finns dom, medger Barbro. Allt kan inte vara perfekt. Ett sådant drag är att man i politiska sammanhang har en ganska låst inställning och är rädd för förändringar – framför allt sådana som föreslås av oppositionen.

Vad vill Du – som politiker och som Kumlabo?

Jag vill få ett mycket tätare samarbete mellan oppositionspartierna, säger Barbro. Det är viktigt, inte minst med tanke på sammansättningen i vår nya regering. Vi är skyldiga våra väljare att vi ställer upp gemensamt.

– Jag vill också utveckla politiken så att Kumlaborna får mer att säga till om. Så att föräldrar får inflytande på barnomsorgen, äldre får inflytande inom hemtjänst och vård etc. När det byggs nya områden i Kumla borde man planera skolor i annan regi än den kommunala. Och så tycker jag *inte* att bostadsbyggande och innehav av bostadsfastigheter är en kommunal angelägenhet.

– Kumlas karaktär av småstad är värdefull, avslutar Barbro. Vi får inte enbart sträva efter att Kumla till varje pris ska bli större och större. Det är viktigt att vi slår vakt om vårt öppna parkeringsvänliga centrum. Det är en av våra främsta konkurrensfördelar. □



Friskvård för Ditt välbefinnande

Förfrågan, anmälan

FRISKVÅRDSCENTRALEN

Marianne Karlsson 019-881 88 fm. Övriga tider 019-883 09

Människan bakom namnet

Våra politiker presenteras i långa kolumner av namn. I bästa fall även med adress. En och annan känner vi personligen. Andra vet vi ingenting om. Vi vet bara att det är dessa, av partier nominerade och av oss valda, som ska bestämma i den kommun där vi bor. Ibland bestämmer de bra, och ibland . . .

För att tydliggöra åtminstone fyra namn i den nya fullmäktigeförsamlingen har vi tittat lite närmare på fyra politiker eller – fyra alldeles vanliga människor? Döm själv.

Jessica Reinholds

i Åbytorp är tjejen som står för förnyringen i den socialdemokratiska kommunpolitiken i Kumla. Bara 21 år gammal har Jessica gjort sitt intåg bland fullmäktiges garvade ”gubbar och gumor”.

– De var snälla, säger Jessica. De släppte in mig som SSU:s kandidat på trettonde plats, vilket innebar att jag redan inn-



Jessica Reinholds – här med sin häst Charlie – en ung, frisk fläkt bland socialdemokraterna i kommunpolitiken i Kumla.

an valet visste att jag skulle komma in.

Jessica Reinholds har odlat sitt politiska intresse i SSU. Det var efter förra valet som Jessica gick med i ungdomsorganisationen, påhejad av pappa Benny och mamma Monica, båda tidigare engagerade i kommunpolitiken för socialdemokraterna.

De tre åren i SSU har varit mycket utvecklande för Jessica.

– Jag har lärt mig att prata inför andra och att våga ta kontakt. Jag vet vad jag står för och är mer säker på mig själv. Jag vågar säga vad jag tycker.

Jessica Reinholds är storsyster i en syskonskara om fyra barn. Det var jobbigt, när hon var yngre, erkänner hon, men nu uppskattar hon sina systrar och sin bror mer och mer.

– Det finns alltid någon hemma att prata med. Det är tryggt, och rollen som storsyster har jag också lärt mig ta ansvar för.

Jessica har ännu inte haft råd att skaffa egen lägenhet. Hon läser tredje terminen på Högskolan i Örebro. Våren 1992 är hon färdigutbildad elektroingenjör.

– Får jag ett jobb, då flyttar jag hemifrån, säger Jessica. Det är inte bara politiken som intresserar. Den egna hästen Charlie, installerad hos en kompis i Långgälla, tar resten av Jessicas fritid och engagemang.

En gång om dagen tar hon och Charlie en ridtur över vidderna runt Åby-

torp. En skön motion som hon inte vill missa.

Som ledamot i fullmäktige vill Jessica driva ungdomsfrågor. Hon tror att många yngre skulle kunna vinnas för socialdemokratisk politik, även om valresultatet visade att ungdomen vänt socialdemokratin ryggen.

– Det är en trend, säger Jessica. Unga som röstar på högerpartiet har inte tänkt längre än näsan räcker. De konservativa driver inte en politik som främjar ungdomen.

– Analyserar man deras politik inser man snart att den förordar mer åt dem som redan har och mindre åt dem som har minst av bostad, jobb, pengar och social trygghet.

Flyktingfientligheten bland yngre är också ett utslag av okunnighet, menar Jessica.

– Tänker man efter varför flyktingar lämnar sitt land och ger sig av till ett annat med en annan kultur, ett annat språk och ett annat klimat, förstår man att de inte gör det för skojs skull eller för att suga pengar ur vårt samhälle. Det är självklart att vi ska vara solidariska och hjälpa dem.

Trots att socialdemokraterna styrt Kumla kommun länge vill Jessica ha förändringar.

– För ungdom finns inget i Kumla att göra om man inte är religiös eller idrottsintresserad, säger Jessica. På ungdomsgården Malmen går unga i sjuan och åttan. En eller ett par gånger i månaden anordnar SSU och Folkets hus dans för högstadieungdomar. Men när man blir äldre återstår inget annat än att åka till Örebro och roa sig.

Jessica skulle vilja ha ett ungdomens hus i Kumla. Ett ställe lagom centralt med ostört läge och ett utbud av olika aktiviteter. Kanske kunde brandstationen komma till användning?

Carl Gustav Thunström

var för arton år sedan den friska fläkt i socialdemokratisk kommunpolitik, som Jessica Reinholds är idag.

Tjugo år gammal kom Carl Gustav år 1973 in som suppleant i byggnadsnämnden. Nu har han avancerat. År 1992 går han in i sin tredje period som byggnadsnämndens ordförande.

– Skillnaden mellan då och nu är, att jag som tjugoåring var mera otålig. Jag ville att saker skulle hända fort. Vad jag fått lära mig är att politik är ett tålmodigt arbete, som ger resultat på sikt, säger Carl Gustav Thunström.

När Carl Gustav var ny år 1973 började utbyggnaden av Kumlabys bostadsområde planeras. Inte förrän arton år senare är området utbyggt. Endast ett steg två av Willéngatan återstår.



Carl Gustav Thunström, erfaren men ändå ung kommunpolitiker, höstgräver i trädgården vid egna villan, som han bebor tillsammans med sambon Ameli Roos.

Carl Gustav har under sin tid som ordförande i byggnadsnämnden medverkat till förtätning av Kumla centrum, utbyggnad av bostadsområdena Kumlabys, Romarebäcken och Korsta byar. Nu startar den första etappen av ett nytt bostadsområde – Norra Mos.

– Om jag får säga vad jag är särskilt nöjd med så är det förtätningen av Kumla centrum, säger Carl Gustav. Luckorna efter rivna hus är borta. Vi har fått flera bostäder centralt och Torget har fått en rejäl ansiktslyftning. Kumla ser numera ut som en stad i centrum.

Carl Gustav är nöjd med sitt Kumla, där han är född och uppvuxen.

– Här finns det som behövs. Det enda vi inte har är en gymnasieskola och ett stort sjukhus.

– Personligen saknar jag också bättre kommunikationer kvällstid från Örebro. Det finns bara en sen buss och den går på lördagar. Men på fredagar kan man inte ens gå på sena biograföreställningen i Örebro och ta sig hem med allmänna kommunikationer.

Precis som Jessica Reinholds kämpade Carl Gustav Thunström i yngre år för ett Ungdomens hus i Kumla.

– Då gällde det gamla varmbadhuset. Vi ville att det skulle bli allaktivitets-hus för oss. Nu blev det inte så. Det byggdes ihop med servicehuset Solbacka istället och fyller säkert sin funktion där. Men faktum kvarstår att något behövs för Kumla-ungdomen. Kanske brandstationen kan vikas för de unga, när den nya står klar?

Carl Gustav Thunström har under sina många aktiva år ibland tröttnat på politiken.

– Det är när det blir för mycket. Det är jobbigt med ett heltidsarbete och samtidigt ägna sig åt politik på fritiden. Det är mycket sammanträden och många

handlingar som ska läsas in. Man hinner inte med så mycket annat. Men lusten för politiken går i vågor. Rätt vad det är känner jag mig åter beredd att ta nya tag.

Carl Gustav tänker inte ägna sig åt politiken till pensioneringen.

– Nej, nej, en period till har jag sagt ja till. Sedan får vi se. Det roliga nu är att miljöfrågor kommer in på mitt område. Det gör att arbetet i byggnadsnämnden förnyas och det är stimulerande. Annars har Carl Gustav funderat på att byta område.

– Kultur och fritid är intressant. Även det sociala området. Men det sociala skulle nog ligga för nära det jag sysslar med på dagtid i mitt jobb som föreståndare på Verdandigården i Örebro.

Säger Carl Gustav och hastar ut för att hinna höstgräva lite i trädgårdslandet innan mörkret lägger sig. Det gäller att passa på mellan sammanträdena.

Gunnar Persson

Att ligga och dra sig på mornarna är ingenting för symaskins/barnvagnsförsäljaren och folkpartistiske fullmäktigeledamoten Gunnar Persson.

Medan Kumlaborna sover sin sötaste sömn i varma sängar kliver Gunnar upp, äntrar sin cykel och åker i alla väder arton kilometer kors och tvärs i Kumla för att dela ut 350 tidningar.

Han gör det främst för motionens skull och för att hålla blodtrycket i schack. Men förtjänsten som cykelturen inbringar är inte ovälkommen.

Att sälja barnvagnar och symaskiner ger förstås klirr i kassan. Men inkomsterna ska räcka till mycket. Butikshyran för GP:s barnvagnar på Hagendalsvägen kostar. Räkningar ska betalas. Den anställde sonen ska ha sin lön. Det som blir över delar Gunnar och hustrun Greta på.

– Då är det bra med lite ”extraknäck”.

Som tur är, för orken med det långa passet i affären, hinner Gunnar sova en timme efter tidningsutdelningen, innan han kliver upp, läser tidningarna, ordnar morgonbestyren och ställer sig bakom affärsskivan i sin butik. Gunnar Persson är en flitig myra.

Trots slitet för brödfödan räcker tiden till för engagemang i facket – han är skyddsombud för Transport i Kumla – för kyrkan – han är ordförande i Kumla missionsförsamling samt ansvarig för verksamheten vid Talludden – och för politiken – han är fullmäktigeledamot samt ledamot och gruppleddare i styrelsen för stiftelsen Kumlabostäder.

Gunnar Persson är kristen och folkpartist av födseln. Han är född 1930 och uppväxt i ett frikyrkligt hem i Stora Mellösa.

– Det är snart trettio år sedan min fru och jag flyttade till Kumla, säger Gunnar. Här har vi alltid trivts mycket bra.

Gunnar Persson har jobbat med försäljning hela sitt yrkesverksamma liv. Han började sin karriär med att sälja försäkringar vid dörren hos dalslänningar och värmlänningar.

Inflyttad till Kumla fortsatte han på det spåret men bytte produkt och började sälja symaskiner. På den vägen är det, även om sortimentet har utökats med barnvagnar.

Gunnar är en man som verkar nöjd med tillvaron. Han tycker till och med att de politiska motståndarna socialdemokraterna i Kumla lyckats med att få kommunen i stort sett välskött.

– Det är väl i viss mån socialdemokraternas förtjänst, säger han. Men mest är det förstas Kumlaborna själva och ett fungerande näringsliv som skapat det blomstrande Kumla.

Det positiva med Kumlapolitiken är att man strävar efter samförstånd. Någ-



Folkpartistiske fullmäktigeledamoten Gunnar Persson är en flitig myra som tidningsbud, som försäljare av barnvagnar och symaskiner, som politiker och som ideellt engagerad.

ra större stridigheter förekommer inte.

Men lite vill ändå Gunnar kritisera socialdemokraterna. Annars vore han väl inte folkpartist.

– Jag tycker bland annat att det var tokigt att kommunen köpte kvarteret Bankiren. Det var bara ett transportköp för vidare befordran till stiftelsen Kumlabostäder. Ett köp som kostar kommunen mer än det smakar. Vi och de andra borgerliga partierna reserverade oss mot beslutet.

Gunnar Persson sitter nu sin sjätte period i fullmäktige i Kumla.

Under hans tid har det blivit mer trängsel i oppositionshörnan. Miljöpartiet och KdS har gjort entré. KdS så framgångsrikt att det partiet nu har lika många mandat som folkpartiet, det vill säga fyra mandat.

– Det innebär att jag nu lämnar över gruppleddarposten i styrelsen för Kumlabostäder till KdS-aren Leif Grahn,

säger Gunnar Persson. Men jag fortsätter ändå att engagera mig i bostadspolitik som ledamot i Kumlabostäders styrelse.

Leif Grahn

Den 18 november 1991 kommer Leif Grahn alltid att minnas. Då gjorde han sin entré som politiker på KdS-bänken vid nyvalda Kumla kommunfullmäktiges första sammanträde.

– Mer än en gång har jag frågat mig vad jag gett mig in på, säger Leif Grahn vid köksbordet på RIA-gården i Kumla endast några skälvande dagar före politikerdebuten.

– Jag är ingen yrkespolitiker, bara en vanlig människa. Trots detta hoppas jag kunna bidra med ett och annat i politiken utifrån mina erfarenheter.

När opinionssiffrorna för KdS före valet pekade runt sju procent anade



KdS-politikern Leif Grahn, föreståndare på RIA-gården, vill ha mer samarbete mellan kommunen och kyrkorna i socialt arbete och inom barnomsorgen.

Leif Grahn att hans parti skulle få ytterligare ett mandat i fullmäktige.

Vad han inte kunde ana var att KdS förste kommunfullmäktigeledamot, Sven Gunnar Persson, var ägnad för ”högre” uppgifter som statssekreterare vid kristdemokratiska samhällspartiets riksdagskansli. Därmed stod en KdS-stol tom i Kumla kommuns fullmäktigeförsamling och Leif Grahn flyttades upp från en förste ersättareplats till en plats som ledamot.

– Även om jag bävar, tycker jag det är oerhört spännande. Det är ju ett förtroendeuppdrag jag fått från väljarna.

Leif Grahn är 42 år. Han är född i lappländska Arvidsjaur i ett frikyrkligt hem. Han utbildade sig till teleingenjör och jobbade som filialchef för ett företag i elektronikbranschen.

År 1980 hoppade han av jobbet för att utbilda sig till pastor inom Helgelseförbundet vid Götabro missionskola i Närke.

Efter fem år i Linköping kom Leif Grahn till Kumla som pastor i Centrumkyrkan. Våren 1990 började han jobba på RIA-gården i Kumla.

I sitt arbete träffar Leif ofta människor som hamnat i missbruk.

– Jag ser mycket av samhällets avigsidor. Jag möter i kvartar i lilla Kumla tonåringar som missbrukar hasch, amfetamin och marijuana.

Inför detta säger Leif att han känner sig maktlös.

– Det enda jag kan göra är att försöka motivera ungdomarna att sluta.

Leif tycker att kommunens socialsekreterare borde få mera resurser för uppsökande verksamhet, så att missbruket kan förhindras på ett tidigt stadium.

Han är också kritisk mot att det inte finns någon social jour i Kumla efter klockan tio på kvällen.

– Vad gör man då som lekman, när man sent på kvällen och natten hittar de unga människorna på ställen där de absolut inte ska vara?

En mer aktiv bekämpning av missbruket är därför något som Leif förespråkar som kommunpolitiker.

Även om Leif i stort är nöjd med den kommun han bor i så önskar han mer samarbete mellan kommunen och kyrkorna i det sociala arbetet och inom barnomsorgen.

– Vi skulle kunna utnyttja varandras resurser mycket mera säger han.

Leif Grahn var tidigare centerpartist. Men de senaste åren har han röstat på

KdS och vid nyår blev han medlem i partiet.

– Det som lockar mig i KdS är helhetssynen på människan från den kristet-judiska människosynen, säger Leif. Jag tycker KdS sätter människovärdet i centrum.

Leif är inte ensam i familjen som KdS-politiker i Kumla. Leifs fru Berit är ledamot i skolstyrelsen. Hon är också förste ersättare i landstinget.

Leif och Berit Grahn har en egen vuxen dotter och flera barn boende hos sig i familjeverksamhet.

– Dessutom har jag nyligen blivit morfar och det är helt underbart. Både flintis och morfar vid 42! □

Våra vintervägar

Information från gatukontoret

Viktigt om vinterväghållning

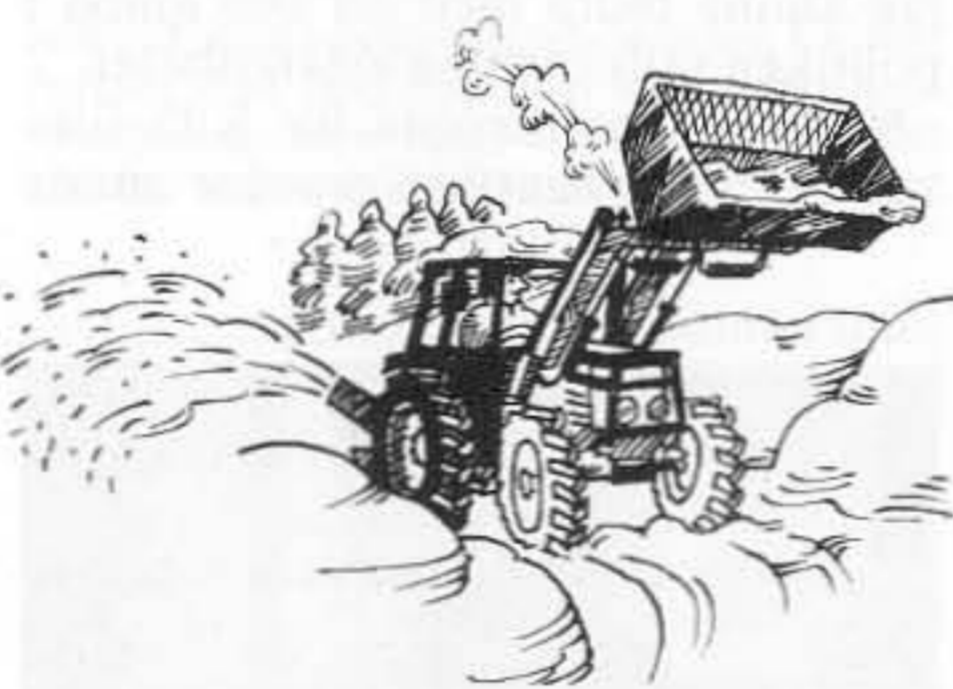
Vintern närmar sig med stormsteg. Gatukontoret ligger i beredskap vad gäller sandning och plogning av gator samt gång- och cykelvägar.

Halkbekämpning kommer, precis som tidigare år, att ske genom sandning. Erfarenheterna av sandning är så goda, att det inte finns någon anledning att frånga denna metod.

Något att observera är, att på många ställen sträcker sig buskar och trädgrenar ut över gångbanan. Genom att snön skottas upp i vallar blir gångbanorna smalare på vintern. För att bereda plats åt gående uppmanas fastighetsägarna att klippa in buskar och grenar som hänger ut över gångbanan.

Vinterväghållning på gångbanor

Den lokala ordningsstadgan föreskriver, att fastighetsägare skall sköta vinterväghållningen på gångbanor utmed



respektive fastighet. Tekniska nämnden medger dock att fastighetsägare, vars fastigheter ligger utmed *mindre trafikerade* gator, slipper att hålla gångbanor skottade. Gatukontoret kommer vid sådana gator att ploga upp snö på gångbanorna.

Fastighetsägaren har däremot skyldighet att hålla del av körbanan utmed tomtgränsen sandad, så att gående säkert kan ta sig fram.

I detta sammanhang kan även nämnas, att väg till fastighetens sopstall skall hållas skottad och sandad, för att underlätta för hämtningens personalens arbete.

Fastighetsägare utmed nedanstående gatusträckningar är befriade från att skotta gångbanor.

Badhusgatan, delen Höganäsgatan–Hammargatan
Bondgårdsgatan
Brändåsvägen, delen Skottvallavägen–Köpmangatan
Dalagatan, delen Ö Drottninggatan–Vallgatan
Djupadalsgatan
Eriksbergsvägen, delen Fredsgatan–Rosenhillsgatan
Fabriksgatan, delen V Drottninggatan–Norrmalmmsgatan
Fredsgatan, delen Eriksbergsvägen–Järnvägs-gatan
Fridhemsgatan
Furugatan
Fylstagatan, delen Sörbyvägen–V Drottning-gatan
Gamla vägen, delen V Drottninggatan–Linné-gatan
Gamla Örebrovägen
Grängsgatan
Hammargatan
Hasselstigen
Härgergatan
Häggstigen
Höganäsgatan, norra sidan
Idrottsgatan, delen Källgatan–Gartzvägen

Järsjögatan, delen Viagatan–Ymergatan
Leksandsgatan
Linnégatan, delen Järnvägsgatan–Fabriksgatan
Ljungmovägen, delen V Bangatan–Kvarngatan
Myntgatan
Nygatan, delen Sörbyvägen–V Drottninggatan
Nyhemsgatan
Oppegårdsvägen
Ringvägen, delen Sörbyvägen–V Drottningg.
Rosenhillsgatan, delen Eriksbergsvägen–V Drottninggatan
Rönnstigen
S:t Torgils väg, norra sidan
Skogsbacken
Skolvägen, delen Stenevägen–Sörbyvägen
Skottvallavägen, delen Karlslundsvägen–Trumpetaregatan
Spelmansgatan
Sportgatan
Stjärngatan
Torsgatan
Trumpetaregatan
Trumslagargatan
Wallenstråles väg
Vandrargatan
Vilebacken
Villagatan, delen Västanliden–Vialundskolan
Ångbacken
Ånggatan, delen mot kyrkogården
Östra gatan
Hällabrottet, samtliga gator med undantag av Affärsgatan och Carléns väg nr 5, 7, 12.

Bokbussen Kumlaby våren 1992



Tur nr 1 – 15/1, 12/2, 11/3, 8/4, 13/5

Korstagatan – 3 hållplatser

kl 17.00–18.00

Vretgatan – 3 hållplatser

kl 18.00–18.40

Utmarksgatan – 3 hållplatser

kl 18.40–19.20

Wallenstråles väg – 4 hållplatser

kl 19.25–20.00

Tur nr 2 – 22/1, 19/2, 18/3, 22/4, 20/5

Slättergatan – 3 hållplatser

kl 17.00–17.40

Svedjegatan – 3 hållplatser

kl 17.40–18.30

Teggatan – 2 hållplatser

kl 18.30–19.15

Fallgatan – 2 hållplatser

kl 19.15–20.00

Tur nr 3 – 29/1, 26/2, 25/3, 29/4

Kjellingatan – 2 hållplatser

kl 17.00–18.00

Willégatan – 3 hållplatser

kl 18.05–19.00

Härgergatan – 3 hållplatser

kl 19.05–20.00

Tur nr 4 – 5/2, 4/3, 1/4, 6/5

Vilebacken – 3 hållplatser

kl 17–17,45

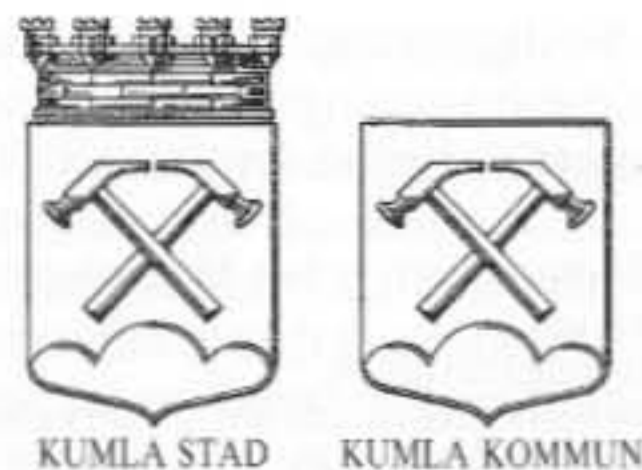
Ångbacken – 3 hållplatser

kl 17.50–18.35

Skogsbacken – 3 hållplatser

kl 18.40–19.25

Kommunens vapen



Inför Kumla stads tillblivelse år 1942, krävdes ett vapen. Ett vapen som markerade den nya status, som det gamla municipalsamhället fick genom utnämningen till stad. Detta var en sak – bland många andra – att ta hänsyn till när förslag till vapen skulle arbetas fram.

Tävling utlystes

Dåvarande Kumla-Tidningen utlyste en tävling. Teckningskunniga Kumlabor inbjöds att lämna förslag på stadsvapen. Ur upprop till Kumla-Tidningens läsare citerar vi: "Det har varit rätt mycket tal om vilket stadsvapen Kumla bör ha. Ännu har man dock ej kunnat ena sig om något lämpligt förslag att tillställa riksheraldikerämbetet, som ju i sista hand har avgörandet i sin hand. Kanna emellertid vederbörande myndigheter i Kumla bli eniga om ett förslag, får man anta, att riksheraldikern skall taga hänsyn härtill. I akt och mening att bidra till frågans vidare utveckling har Kumla-Tidningen utlyst en tävling om det bästa förslaget till stadsvapen för Kumla. Tävlingsens clou kommer att bli att tidningen, sedan förslagen inkommit, skall ordna en offentlig omröstning i Kumla, varvid allmänheten beredes möjlighet att själva välja ut sitt stadsvapen."

Ett vapens symboler

Många förslag kom in. Det var självklart att symboler för skofabrikationen skulle ingå i Kumla stads vapen. Det var ju här partiskomakeriet föddes. Och det var här vidareutvecklingen till modern skoindustri skedde.

Och visst innehöll förslagen symboler

för skoindustrin – stövlar, skoklädda fötter, nakna fötter och skomakarhammare. Andra förslag symboliserade "Kumlasjön", den anlagda, då riksbekanta badsjön vid Kumlaåsen. En knytning till järnåldersgravfältet vid Kumla by – från vilket Kumla fått sitt namn – förekom också genom att gravfältets högar fanns med i flera förslag. Även "Kumlastuten" – symbol för boskapsskötseln i bygden – framhölls i några förslag.

Apropå Kumlastuten skriver Einar Ström, C G Ströms AB, i brev till borgmästare Axel Axelman med anledning av en före detta Kumlaits synpunkter på vapnets utformning. "Han ansåg att även kumlastutarna borde få en plats, och svarade jag, att Kumla är visserligen inget avelscentrum, men om det nu skulle vara så, så kunde ju han också i den få känna litet släktskap. Jag för min del anser inte, att kumlaiterna äro tjurigare än några andra, tvärtom."

Kumlaborna inte suveräna

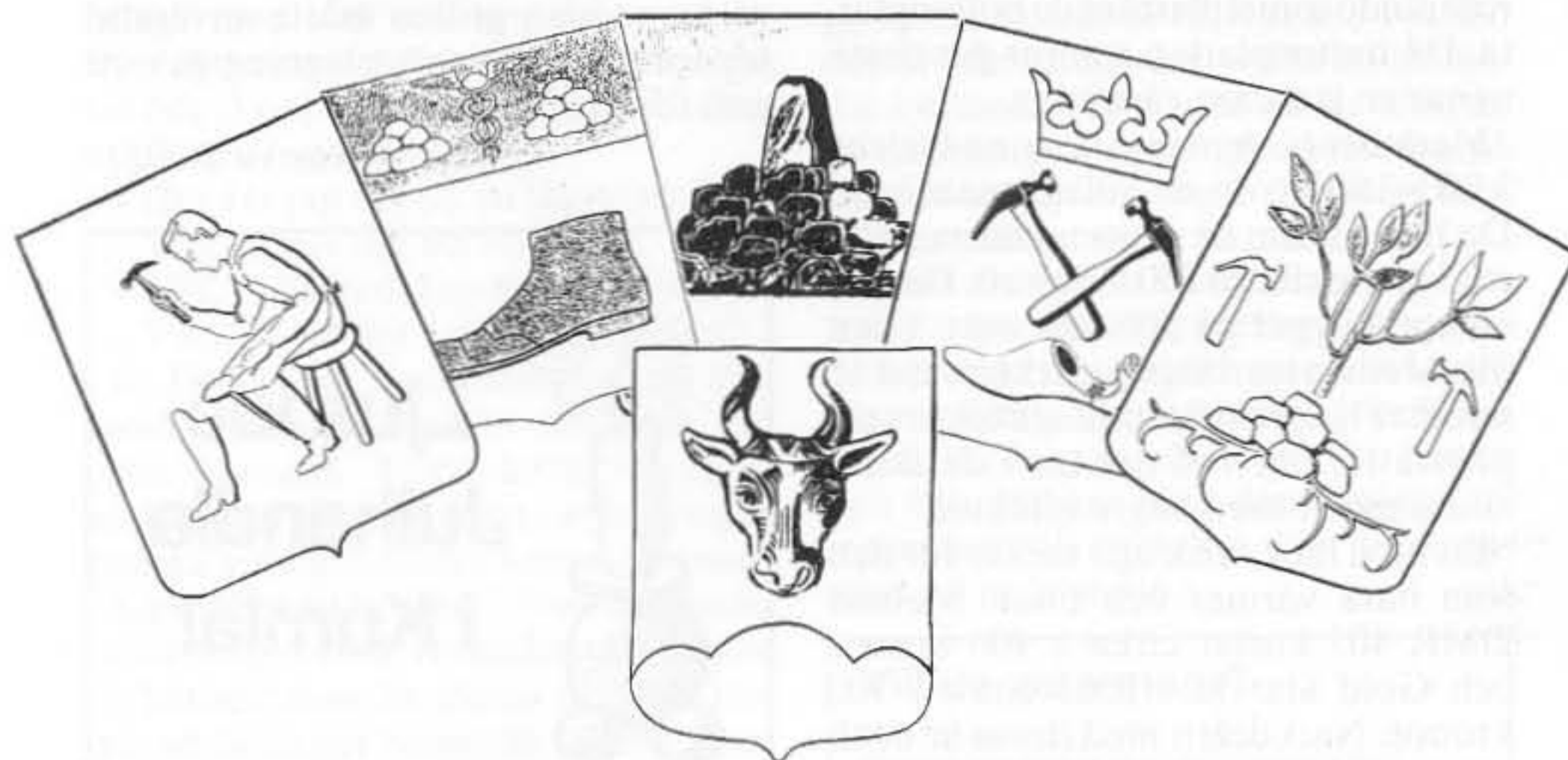
Som framgår av uppropet var det inte så enkelt, att antalet röster helt fick avgöra, vilket vapen Kumla stad skulle ha. Riksheraldikerämbetet – idag riksarkivets heraldiska sektion – angav regler samt avstyrkte eller tillstyrkte inför Kungl Maj:ts slutliga beslut. Att anta ett stadsvapen var ingen ensak för en-

tusiastiska amatörer i nyblivna staden Kumla.

Korrespondensen mellan Kumla municip/Kumla stad och riksheraldikerämbetet inleddes oktober 1941. Den 11 september 1945 skriver ämbetet till kommunalborgmästaren i Kumla bland annat följande: "Beträffande de nu framkomna fem förslagen anser Ämbetet det sist framlagda och till Ämbetet översända vara det bästa. Ämbetet föreslår, att Ni på Drättselkammaren framlägga denna herr Norlanders preliminära skiss såsom enda förslag och förväntar Ämbetet sedan stadens beslut i saken, innan skissen inom Ämbetet definitivt renritas."

"Krönt eller inte krönt"?

Riksheraldikerämbetet hade detaljerade synpunkter på vapnets utseende – högra hammaren skall läggas över den vänstra, hamrarnas underdelar skall vara längre under korsningen etc. Ämbetet noterar även "Murkronorna skola borttagas, enär de icke ingår i själva vapenbilden."



Förslagen var många; stövlar, skoklädda fötter, nakna fötter, skomakarhammare, rösen symboliserande gravfält och sist men inte minst Kumlastuten.

Konungen fastställer

Efter Kungl Maj:ts fastställelse den 14 december 1945 fick Kumla stad äntligen sitt vapen. Två korslagda skohammare symboliserar skonärningen. Bilden därunder – ett "treberg" enligt heraldikerämbetet – symboliserar gravfältet. Hammare och treberg i silver ligger i vacker kontrast mot vapnets röda fält.

Stads- eller kommunvapen?

Ett stadsvapen har ofta varit lika med ett krönt vapen. Även om murkronorna inte ingått i själva vapenbilden. År 1970 blev alla kommuner och städer *enbart kommuner*. Stadsbegreppet existerade inte längre. Vid kommunbildningen år 1971 slogs Kumla stad och Kumla landskommun samman till Kumla kommun. Vapnet övertogs av Kumla kommun – blev ett kommunvapen. Men när Kumla år 1992 firar sitt 50-årsjubileum som stad, då blir Kumla kommuns vapen under ett år – jubileumsåret – åter ett stadsvapen. □

Mikrovågsugnar allt snabbare

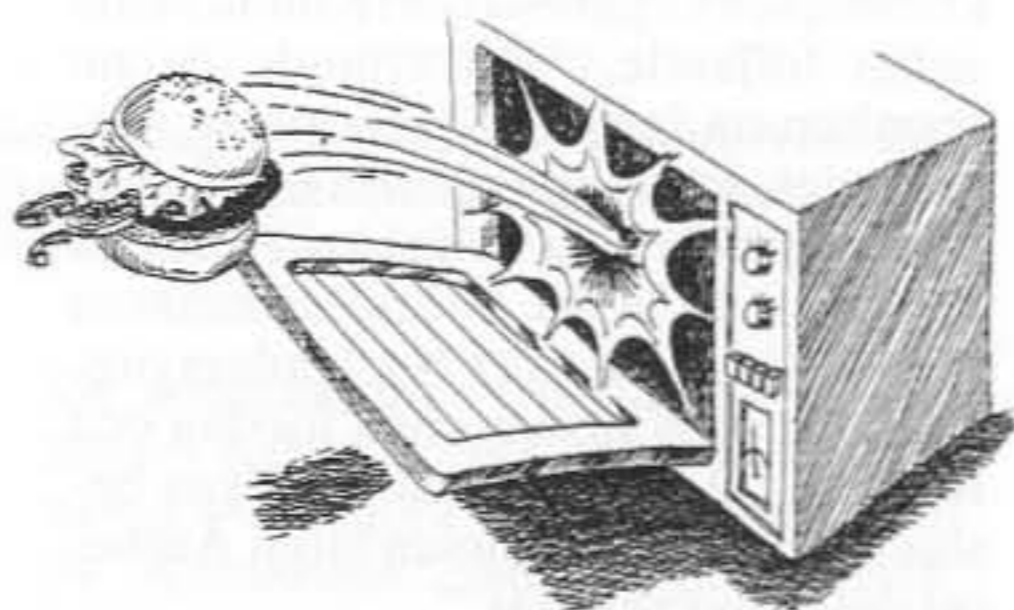
Samtidigt som mikrovågsugnar får högre effekter värmer de som regel snabbare. Värmningen har också blivit jämnare. Detta framgår av Konsumentverkets test.

Medelstora ugnar med elektronisk utrustning och automatik är bäst på tillagning och tining – speciellt automatisk tining blir bra. Detta är ovanligt, då mikrovågsugnar ofta tinar mer eller mindre ojämnt. Philips Whirlpool M914 Vip får högsta betyg för automatisk tining. Även Panasonic nr 5850 har bra automatisk tining – bara snäppet efter Philips.

Elektro Helois HC 749 och Husqvarna supé 7992 kan användas med såväl roterande som stillastående bottenplatta. Då bottenplattan roterar ger dessa ugnar en jämnare värmning.

Medelstora ugnar – kostnad cirka 3 000–3 800 kronor – tillagar snabbast. De har, liksom de stora ugnarna, mikrovågseffekter på 700–850 watt. De små ugnarna ligger på 500–750 watt. I den lilla Melissa med lägsta effekt tar det 15 minuter längre tid att tillaga testets tre provrätter, än vad det tar i de flesta andra ugnar med högre effekter.

En liten mekanisk ugn räcker för den som bara värmer och tinar. Melissa DMR 405 kostar cirka 1 400 kronor och Gold Star MA 8505 cirka 1 700 kronor. Nackdelen med dessa är dock att man inte får någon kokbok och att ugnarna inte har någon startknapp.



De stora ugnarna i testet kostar 3 500–5 500 kronor. De är bekväma för dem, som vill värma eller tillaga flera rätter samtidigt.

Två kombinationer har också testats – Philips Whirlpool Combi Master M920 och Panasonic NN 8859. Philips kan kombinera mikrovågor med både varmluft och grill. Panasonic kombinerar med traditionell över- och undervärme medan grillen måste användas separat. Kombinationslagning gav ett gott resultat vid testet.

Råd & Rön nr 10/91



**Ljus idé
Julhandla
i Kumla!**



Flytta hemifrån

– Andra gången jag flyttade hemifrån var mycket roligare, säger en av de ungdomar som intervjuats. Då var jag förberedd och hade sparat ihop pengar.

Och så är det givetvis. Förändringar blir lättare när vi vet vad som väntar oss och har kunnat förbereda oss.

Till Råd & Rön nr 10/91 finns en bilaga med råd och tips till ungdom som planerar att flytta hemifrån. Den tar också upp en del frågor, som dyker upp i den nya situationen.

- Hur får jag tag på en lägenhet?
- Vad kostar det att bo själv?
- Vilka köksredskap behöver jag?
- Vad kostar det att skaffa telefon?

Ju fler frågor som besvaras på förhand ju lättare blir det att klara det egna boendet. Trots detta är säkert reaktionen "Vad dyrt det var med mat" ganska vanlig. Liksom konstaterandet "Kanonbra att bo själv". För- och nackdelar väger mot varandra. Ju bättre förberedd man är, desto roligare blir det att ta steget hemifrån till det egna boendet.

Råd & Rön nr 10/91

Ett nytt sätt att ta tempen...

Försäljningen av febertermometrar med kvicksilver kommer troligen att förbjudas helt efter nyår. Istället kommer den elektroniska termometern. Råd & Rön har granskat åtta olika modeller.

Den elektroniska termometern visar temperaturen snabbare än kvicksilvertermometern. Ofta talar en signal om när det är dags att läsa av. Den elektroniska termometern visar en mer exakt kroppstemperatur. Det innebär att vi får en "ny" normaltemperatur. Man bör därför lära känna sin nya temperatur genom att kontrollera tempen några gånger när man är frisk.

Flera av de granskade modellerna kan mäta temperaturen antingen i munnen, i armhålan eller i stjärten. Samtliga termometrar är tillverkade i Asien och är i första hand avsedda att användas i munnen. Hur man än tar tempen är det viktigt att man alltid tar den på samma ställe och utgår från den normaltemperatur man har där.

Spola aldrig ner kvicksilver från en trasig termometer i toaletten. Släng inte heller den trasiga termometern i sop-påsen. Samla upp utspillt kvicksilver i en burk eller i en plastpåse och lämna den tillsammans med den trasiga termometern till apoteket eller till kommunens miljöstation.

Vill du veta mera?

Kontakta
kommunens konsumentvägledning!
Telefon 019-881 00

Kulturpristagare 1991

Kommunstyrelsen i Kumla har med följande motivering beslutat tilldela smidesmästare Axel Gustavsson, Vallersta, 1991 år kulturpris.

Inom smideskonsten har Kumlabygden en framstående historisk plats. Smederna i Vallersta svarade för en stor del av vapensmidet i konungariket Sverige. På 1500-talet bodde i Vallersta Tyres Månsson "vapensmidets fader", och här rekryterades mer eller mindre tvångsmässigt yrkesskickliga smeder till Örebro gevärsfaktori. Man har beräknat att på 1600-talet var varannan vuxen manlig Kumlabo sysselsatt med vapensmide. Många av dem var bönder, som hade smide som säsongsutjämnande arbete.

Så småningom försvann stordriften inom smideshanteringen och kvar blev by- eller gårdssmedjor där smideskonsten – om än i betydligt mindre omfattning – kunde fortsätta in på 1900-talet. Under andra halvan av 1900-talet kan man nästan säga att det var dags för smideskonsten att inrangeras bland museiverksamheten – ofta uppfördes då en smedja vid hembygdsgården.

Axel Gustavsson – mera känd som Vallerstasmen – har betytt oerhört mycket för smidesintresset i Kumlabygden.

Axel är av gammal smedsläkt med anor till 1500-talet. Han arrenderade under åren 1946–1955 den gamla bysmedjan i Vallersta. Smedjan var ursprungligen uppförd år 1914 som ersättning för en äldre och mindre smedja på samma plats. Här hade många yrkesskickliga smeder varit verksamma före Axel.

Axel Gustavsson köpte smedjan år 1955, byggde ut den och drev den till 1966, då han för sin försörjnings skull måste börja arbeta med annat än smide.

För några år sedan inträdde Axel i pensionsåldern och var då fri att ägna sig åt sitt "kära" smide. Axel har varje höst och vår haft smidescirklar igång i sin smedja. Under årens lopp har många Kumlabor



på detta sätt fått en värdefull insikt i ett gammalt hantverk och i en näring som varit speciellt betydelsefull i vår region.

Alla dessa människor har handgripligen fått uppleva att det som ser så enkelt ut i vana smednåvar egentligen är ganska så svårt . . .

Axels viktigaste insatser har varit att hålla liv i smidestraktionerna och att fungera som lärare och inspiratör. Han har därvid – utöver alla sina studiecirkelgrupper – vid många tillfällen demonstrerat smide vid kultur- och hembyggsdagar inom och utom kommunen. I ordets bästa bemärkelse är han en traditionsbärare av en urgammal "konst" och en för bygden viktig näring.

Axel Gustavsson har också som hembygdsintresserad tagit del i vården av den från 1500-talet väl bevarade Vallerstakällaren. □



ISHALLEN

är öppen för allmän åkning

Måndag	kl 15.30–16.45	utan klubba
Tisdagar	kl 15.30–16.45	utan klubba
	kl 20.45–22.00	med klubba
Onsdagar	kl 15.30–16.45	utan klubba
Torsdagar	kl 15.30–16.45	med klubba
Fredagar	kl 15.30–16.45	med klubba
Lördagar	kl 09.00–10.00	med klubba
	kl 17.00–19.00	utan klubba

Söndagar kl 10.00–11.00 utan klubba
Vid lov och studiedagar (avser ej jullov) är ishallen öppen kl 09.30–16.30. Åkning med klubba är då tillåtet kl 12.00–14.00. Övrig tid utan klubba.

Under jullovet 21/12 – 7/1 gäller följande tider:

Lörd 21/12	kl 09.00–10.00	med klubba
	kl 17.00–19.00	utan klubba
Sönd 22/12	kl 10.00–11.00	utan klubba
Julafton	Stängt	
Juldagen	kl 11.00–14.00	med klubba
Annandag jul	kl 11.00–14.00	utan klubba
Fred 27/12	kl 09.30–16.30	(med klubba 12.00–14.00)

Lörd 28/12	kl 09.00–10.00	med klubba
	kl 17.00–19.00	utan klubba
Sönd 29/12	kl 10.00–11.00	utan klubba
Månd 30/12	kl 09.30–16.30	(med klubba 12.00–14.00)
Nyårsafton	kl 11.00–14.00	utan klubba
Nyårsdagen	Stängt	
Tor 2/1 Fre 3/1	kl 09.30–16.30	(12.00–14.00 med klubba)

Lörd 4/1	kl 09.00–10.00	med klubba
	kl 17.30–19.00	utan klubba
Trettondagsafton	kl 10.00–11.00	utan klubba
Trettondagen	kl 10.00–11.00	utan klubba

Reservation för eventuella ändringar av tider.

FRITIDSGÅRDARNA

Under jullovet kommer fritidsgårdarna att ha reducerat öppethållande. Se anslag om detta på respektive gård. Är det något Du undrar över? Fråga fritidsgårdsföreståndare Lars-Göran Karlsson, tel 88 446, fritidsledare Kumlabo, Tommy Skärberg, tel 88 446, fritidsledare Malmen, Susanne Palm, tel 88 176.

ELLJUSSPÅREN

Belysningen vid motionsspåren i Viaskogen och Djupadalsparken är tänd från mörkrets inbrott till kl 22.00. Vid snötillgång är spåren preparerade för skidåkning. Ni som inte åker skidor, var vänliga gå ej i spåren.

SIMHALLEN

Badtider

Måndag, torsdag		09.00–19.30
Tisdag	07.00–08.15	09.00–19.30
Onsdag, fredag	07.00–08.15	09.00–20.30
Lördag		09.00–15.30
Söndag		09.00–15.30

OBS! Kassen stänger 30 min före badtidens slut.

Skolbad förekommer vardagar 09.00–15.00. Lilla bassängen är då ofta upptagen på förmiddagarna. För besked ring 88 180. Tisdagar är lilla bassängen uppvärmd till 37 grader, och är då lämplig för bad av spädbarn. **Välkommen!**

UNDER JUL- OCH NYÅRSHELGEN GÄLLER FÖLJANDE.

Julafton	Stängt
Juldagen	Stängt
Annandag jul	09.00–12.30
Nyårsafton	09.00–12.30
Nyårsdagen	Stängt
Trettondagsafton	09.00–12.30
Trettondag jul	Stängt

KVARTORPSHÖGEN

Slalombacken har vid snötillgång öppet tisdag–torsdag kl 18.00–21.00
lördag–söndag kl 10.00–16.00
All övrig information om backen får Du på tel 019-728 64.

Fritidsinformation!
Ring 88 301



Kumlans läsare
tillönskas

*En god jul 1991
och*

Ett gott nytt jubileumsår 1992

Jubileumsåret

50
KUMLA
STAD 1842

inleds nyårsafton den 31 december på Kumla Torg.
KI 23.30 Samling. Gemytlig samvaro inför årsskiftet
KI 23.50 Tal av kommunfullmäktiges ordförande Berndt
Andersson
KI 24.00 Nyåret salteras med sprakande fyrverkeri
Vi bjuder på glögg,
jubileumsfanfarer och gott-nytt-år-stämning!